Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____

"___" _____ 20 __ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Дипломатична та консульська служба

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
	(шифр і назва)
спеціальність/ напрям	055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
	(шифр і назва)
освітньо-професійна програма	«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
	(шифр і назва)
спеціалізація	
	(шифр і назва)
вид дисципліни	обов'язкова
	(обов'язкова / за вибором)
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“_28____” _____08_____ 2019 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: викладач кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Безрученко В.О.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “_27_”_____08_____2019 року № 1

Завідувач кафедри _____ Новікова Л.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносини і туристичного бізнесу

Протокол від “_27___”_____08_____2019 року № 1

Голова науково-методичної комісії_____ Григорова-Беренда Л.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Дипломатична та консульська служба» складена відповідно до програми підготовки бакалавра зі спеціальності 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітня програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є дипломатичні і консульські відносини в галузі міжнародних відносин.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових розділів:

1. Теоретичні основи дипломатії та дипломатичної служби.
2. Дипломатична і консульська служба.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - сформувати у студентів сучасне мислення з міжнародних відносин, ознайомити студентів зі сферою дипломатичних і консульських відносин між країнами світу, з сучасним станом роботи української дипломатичної і консульської служб, а також базовими поняттями, умовами та правилами дипломатичної і консульської служби; зі складом дипломатичної і консульської служби України.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни є:

вивчення форм, організації та інструментів дипломатичної і консульської діяльності, практики використання національних дипломатичних і консульських відносин; вивчення принципів дипломатичної теорії, набуття навичок оформлення документації та дипломатичного протоколу.

1.3. Кількість кредитів - 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
42 год (в тому числі).	Год.
Індивідуальні завдання	
15 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: передумови і процес встановлення дипломатичних та консульських відносин між державами та відкриття дипломатичних представництв і консульських установ; особливості організації та функціонування системи органів зовнішніх зносин держави, зокрема України; міжнародно-правову регламентацію зовнішніх зносин та основи національного законодавства України у цій сфері.

Вміти: володіти спеціальною дипломатичною термінологією і застосовувати набуті знання для оцінки перспектив розвитку дипломатичної і консульської служби, визначення її місця і ролі у зовнішніх зносинах між державами та реальної перспективи її застосування для встановлення взаємин України з світовим співтовариством.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Дипломатична і консульська служба».

Дипломатія та дипломатична служба: роль, значення, задачі. Дипломатична та консульська служба як форма організаційного забезпечення дипломатичної діяльності. Предмет і завдання курсу "Дипломатична і консульська служба". Зв'язок дисципліни з іншими навчальними предметами.

Тема 2. Історія зародження і становлення дипломатичної та консульської служби. Державні органи зовнішніх зносин.

Ера зародження дипломатії та дипломатичної служби. Розвиток дипломатичної та консульської служби в епоху середньовіччя. Еволюція дипломатичної та консульської служби в XIX столітті. Особливості функціонування дипломатичної та консульської служби в першій половині XX століття. Дипломатична та консульська служба періоду "холодної війни" та другої половини XX століття.

Поняття і види державних органів зовнішніх зносин. Поняття відомства зовнішніх зносин (міністерства закордонних справ). Функції міністерства закордонних справ. Структура міністерства закордонних справ. Особливості організації діяльності відомсва закордонних справ у різних країнах світу.

Тема 3. Вимоги до професії дипломата. Дипломатичні ранги.

Перелік знань, які належать до кола функціональних обов'язків дипломата: спеціальні, професійні навики, особисті якості. Дипломатія і стратегічна розвідка.

Дипломатичні класи та ранги. Дипломатичні ранги, які вживаються в діяльності української дипломатичної служби. Правова процедура їх присвоєння.

Тема 4. Порядок визнання держав, встановлення дипломатичних відносин та їх завершення.

Встановлення дипломатичних відносин. Сутність дипломатичного представництва держави. Процедура відкриття дипломатичного представництва. Глава дипломатичного представництва. Його завдання та функції.

Тема 5. Дипломатичне представництво, його організація і форми роботи. Дипломатичне листування.

Особливості функціонування та завдання дипломатичного представництва. Персонал дипломатичного представництва. Розташування дипломатичного представництва. Відсутність повного дипломатичного представництва. Структура дипломатичного представництва. Функції його відділів.

Тема 6. Дипломатія – інститут та інструмент зовнішньої політики України.

Поняття та завдання дипломатичної служби. Функції та система органів дипломатичної служби. Персонал дипломатичної служби. Міністерство закордонних справ України: поняття, функції та структура, Департамент консульської служби, представництва МЗС на території України. Закордонні дипломатичні установи України. Функціональні місії у складі посольств. Постійні представництва України при міжнародних організаціях

.

Тема 7. Консульська служба. Задачі й функції консульських установ за кордоном стосовно громадян України.

Поняття, завдання та система органів консульської служби України. Функції та структура консульської установи. Головна місія консульств – захист прав та законних інтересів громадян. Особливості роботи консульських установ у прикордонній зоні з ЄС. Здійснення нотаріальних дій та легалізація документів.

Тема 8. Дипломатичні та консульські привілеї і імунітети.

Поняття привілеїв та імунітетів Привілеї та імунітети дипломатичного представництва. Привілеї та імунітети співробітників представництва. Використання привілеїв та імунітетів, відмова від їх використання. Виникнення права на привілеї та імунітети, особливості користування ними на території третіх держав. Обов'язки дипломатичних агентів та дипломатичних представництв. Припинення функцій дипломатичного агента та дипломатичного представництва.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	Інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Дипломатична і консульська служба».	8	4	2			2						
Тема 2. Історія зародження і становлення дипломатичної та консульської служби. Державні органи зовнішніх зносин.	11	4	2			5						
Тема 3. Вимоги до професії дипломата. Дипломатичні ранги.	9	4	2			3						
Тема 4. Порядок визнання держав, встановлення дипломатичних відносин та їх завершення.	9	4	2			3						
Тема 5. Дипломатичне представництво, його організація і форми роботи. Дипломатичне листування.	9	4	2			3						
Тема 6. Дипломатія – інститут та інструмент зовнішньої політики України.	9	4	2			3						
Тема 7. Консульська служба. Задачі й функції консульських установ за кордоном стосовно громадян України.	10	4	2			4						
Тема 8. Дипломатичні та консульські привілеї і імунітети.	10	4	2			4						
Контрольна робота	15				15							
Усього годин	**90**	**32**	**16**		**15**	**27**						

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу «Дипломатична і консульська служба».	2
2.	Тема 2. Історія зародження і становлення дипломатичної та консульської служби. Державні органи зовнішніх зносин.	2
3.	Тема 3. Вимоги до професії дипломата. Дипломатичні ранги.	2
4.	Тема 4. Порядок визнання держав, встановлення дипломатичних відносин та їх завершення.	2
5.	Тема 5. Дипломатичне представництво, його організація і форми роботи. Дипломатичне листування.	2
6.	Тема 6. Дипломатія – інститут та інструмент зовнішньої політики України.	2
7.	Тема 7. Консульська служба. Задачі й функції консульських установ за кордоном стосовно громадян України.	2
8.	Тема 8. Дипломатичні та консульські привілеї і імунітети.	2
Разом		**16**

5. Завдання для самостійної робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Загальний характер дипломатичної діяльності. Опрацювання навчальної літератури, міжнародних актів, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	2
2.	Особливості старої і нової дипломатії. Опрацювання навчальної літератури, міжнародних актів, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	5
3.	Роль міжнародних організацій в дипломатичних відносинах країн світу. Особливості дипломатії Арабських країн. Опрацювання навчальної літератури, міжнародних актів, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	3
4.	Процес вступу посла на посаду. Особливості дипломатії Великобританії і Франції. Опрацювання навчальної літератури, міжнародних актів, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	3
5.	Дипломатичні контакти й бесіди. Особливості дипломатії Німеччини і Європейського союзу. Опрацювання навчальної літератури, міжнародних актів, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	3
6.	Дипломатичне представництво організація і форми роботи. Особливості дипломатії Японії і Китаю. Опрацювання навчальної літератури, міжнародних актів, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	3
7.	Початок і припинення консульської місії. Правове регулювання торгово-економічних функцій. Опрацювання навчальної літератури, міжнародних актів, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	4
8.	Загальний характер дипломатичної діяльності. Особливості старої і нової дипломатії. Опрацювання навчальної літератури, міжнародних актів, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	4

9	Контрольна робота	15
Разом		**42**

Відпрацювання студентами пропущених занять відбувається у формі реферату.

Тематика рефератів:

1. Історія формування інституту дипломатичних привілеїв та імунітетів.
2. Періодизація розвитку світової дипломатії: характеристика її форм та методів.
3. Особливості дипломатії «Віденського концерту».
4. Становлення та розвиток дипломатії та дипломатичної служби в Україні.
5. Становлення та розвиток консульської служби в Україні.
6. Закордонні органи зовнішніх зносин, їх види та особливості їх практичної діяльності.
7. Функції дипломатичних представництв, принципи і засоби їх виконання.
8. Національна безпека держави та її роль у побудові дипломатичної діяльності.
9. Військове співробітництво між державами як важливий індикатор міждержавних стосунків.
10. Військовий аташат – структура та особливості діяльності.
11. Особливості встановлення консульських відносин. Призначення консульської служби, її цілі та завдання.
12. Основні функції консульських установ та засоби їх виконання.
13. Спеціальні місії як форма дипломатії. Їх класифікація, повноваження, функції і засоби їх виконання.
14. Торговельні представництва: їх дипломатичний статус, організація діяльності, структура і персонал.
15. Поняття і види міжнародних конференцій і нарад, організація їх роботи.
16. Структура, зміст і сутність Віденської конвенції про дипломатичні зносини (18 квітня 1961 року).
17. Структура дипломатичного представництва згідно «Віденської конвенції про дипломатичні зносини» 1961 р.
18. Основні тенденції розвитку дипломатичних привілеїв та імунітетів на сучасному етапі.
19. Доктрина обмеженого імунітету держав.
20. Зростання ролі інформаційної функції дипломатичних представництв.
21. Повноваження Президента України і глави уряду в здійсненні зовнішньої політики держави.
22. Організація та методи роботи Міністерства закордонних справ України.
23. «Віденська конвенція про консульські зносини» 1963р.: структура, зміст, сутність.
24. Дипломатія міжнародних організацій.
25. Українсько-угорські відносини на сучасному етапі.
26. Українсько-польські відносини на сучасному етапі.
27. Українсько-румунські відносини на сучасному етапі.
28. Кавказький вектор української зовнішньої політики (Азербайджан, Грузія, Вірменія).
29. Основні тенденції розвитку зовнішньополітичних відносин України та США.
30. Співробітництво України з країнами Балтії.
31. Україна та Республіка Білорусь: проблеми та перспективи співпраці.
32. Середньоазійські країни СНД у зовнішній політиці України: економічний аспект (Казахстан, Туркменістан, Узбекистан).
33. Україна-Туреччина: розвиток відносин та потенційні загрози національній безпеці.

Вимоги до написання реферату:

Для аналітичного обзору реферату, усного повідомлення студент може обирати тему і самостійно, попередньо узгодивши її з лектором.

Вимоги до оформлення і написання реферату:

1. Вимоги до оформленню:
   - обсяг 10-15 сторінок;
   - шрифт - Times New Roman-14;
   - інтервал - 1,5.

2. Вимоги до написання:

2.1. Титульний аркуш за формою із зазначенням:

- назви теми;
- групи, курсу і ПІБ студента;
- посада та ПІБ викладача;
- рік написання.

2.2. Зміст роботи із зазначенням сторінок.

2.3. Оформлення літературних джерел:

- вказівка виносок на джерела літератури за текстом.
- вказати список по використовуваних джерел в кінці роботи, не менше 3;

2.4. Рекомендовано використання в роботі схеми, таблиці, малюнки, які зв'язуються зі слайдами презентації за темою реферату.

3. Вимоги до оформлення презентації до реферату:

3.1. обсяг - 6-10 слайдів;

3.2. Титульний слайд по формі із зазначенням:

- назви теми;
- групи, курсу і ПІБ студента;
- посада та ПІБ викладача;
- рік написання.

3.3. Схеми, таблиці, малюнки, зв'язуються зі слайдами презентації за темою реферату.

Форма проведення підсумкового оцінювання виконаної роботи – публічна доповідь (3-4 хвилини) з подальшим відкритим обговоренням. При оцінюванні виконаних завдань враховується ступінь розкриття теми та відображення головного змісту, глибина опрацювання відповідних тематичних джерел інформації, логічність викладу, здатність робити висновки з проведеного дослідження, відповідність технічного оформлення зазначеним нормам, якість підсумкової доповіді. Оцінка дається кожному з вказаних елементів виконаної роботи і входить до відповідного модулю як результат семінарського заняття.

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи.

Вимоги до написання контрольної роботи:

Студент може обирати тему і самостійно, попередньо узгодивши її з лектором або за дорученням лектора.

В контрольній роботі необхідно виконати такі завдання

1) розкрити та показати особливості становлення дипломатичної служби обраної країни;
2) виокремити та показати історичні етапи становлення розвитку дипломатії обраної країни;
3) показати видатних діячів дипломатії та дипломатичної служби, їхню роль та внесок у розвиток дипломатії обраної країни;
4) надати опис та структуру МЗС обраної країни на сучасному етапі;
5) показати особливості співпраці дипломатичної служби обраної країни з Україною (історичний, сучасний, політичний, економічний аспект)

Виконання контрольної роботи складається з трьох частин.

1. Написання роботи. Необхідно написати письмову контрольну роботу за об'ємом 10-15 сторінок, у роботі має бути використано не менше ніж 5 літературних джерел. Робота має складатися з: плану роботи, основної частини, висновків та списку літератури.

2. Підготовка презентації за темою контрольної роботи. Презентація має складати не менше п'яти слайдів.

3. Усна доповідь. Публічна доповідь (3-4 хвилини) з подальшим відкритим обговоренням. При оцінюванні виконаних завдань враховується ступінь розкриття теми та відображення головного змісту, глибина опрацювання відповідних тематичних джерел інформації, логічність викладу, здатність робити висновки з проведеного дослідження, відповідність технічного оформлення зазначеним нормам, якість підсумкової доповіді. Оцінка дається

кожному з вказаних елементів виконаної роботи і входить до загальної оцінки за семестр, як результат контрольної роботи.

4. Вимоги до оформлення і написання контрольної роботи:

4.1. Вимоги до оформленню:

- обсяг 10-15 сторінок;
- шрифт - Times New Roman-14;
- інтервал - 1,5.

4.2. Вимоги до написання:

2.1. Титульний аркуш за формою із зазначенням:

- назви теми;
- групи, курсу і ПІБ студента;
- посада та ПІБ викладача;
- рік написання.

2.2. Зміст роботи із зазначенням сторінок.

2.3. Оформлення літературних джерел:

- вказівка виносок на джерела літератури за текстом.
- вказати список по використовуваних джерел в кінці роботи, не менше 5;

2.4. Рекомендовано використання в роботі схеми, таблиці, малюнки, які зв'язуються зі слайдами презентації за темою реферату.

5. Підсумкова оцінка контрольної роботи складається з 30 балів, з них:

- 10 балів – ступінь розкриття теми та відображення головного змісту;
- 10 балів – якісна підготовка слайдів теми що досліджується;
- 10 балів – публічна доповідь та якісні відповіді на питання.

6. Відсутність виконаної контрольної роботи дає підставу щодо не допуску студента до підсумкового семестрового контролю – екзамену.

Тематика контрольних робіт:

1. Роль спеціальних місій у формування сучасної дипломатичної структури.
2. Особливості дипломатичної служби Великої Британії.
3. Особливості дипломатичної служби Франції.
4. Особливості дипломатичної служби Німеччини.
5. Особливості дипломатичної служби Італії.
6. Особливості дипломатичної служби Іспанії.
7. Особливості дипломатичної служби Австрії.
8. Особливості дипломатичної служби Польщі.
9. Особливості дипломатичної служби Китайської народної республіки.
10. Особливості дипломатичної служби Японської.
11. Особливості дипломатичної служби Європейського Союзу.
12. Особливості дипломатичної служби НАТО.
13. Особливості дипломатичної служби країни за вибором (окрім вказаних тем).
14. Особливості дипломатичної служби ООН.
15. Дипломатія Візантії.
16. Особливості дипломатичної служби США.
17. Особливості дипломатичної служби Російської Федерації.
18. Дипломатія Римської імперії.
19. Особливості дипломатичної служби України.
20. Дипломатія Запорозького козацтва.
21. Дипломатія Київської Русі.
22. Дипломатія «Європейського концерту» - періодизація розвитку.
23. Дипломатія першої світової війни - періодизація розвитку.
24. Дипломатія другої світової війни - періодизація розвитку.
25. Інформаційна дипломатія.
26. Цифрова дипломатія соціальних мереж.
27. Публічна та культурна дипломатія.
28. Теоретичні аспекти економічної дипломатії.

29. Особливості військової дипломатичної служби.
30. Особливості дипломатичної діяльності Верховної Ради України – міжпарламентська дипломатія.

7. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Підсумковий контроль засвоєння розділів начальної дисципліни здійснюється по їх завершенню на основі проведення контрольних робіт. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового іспиту в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- письмового експрес-контролю;
- колоквіум;
- тестові завдання;
- розрахункові задачі;
- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;
- виконанням індивідуальної семестрової роботи (реферати, аналітичні обзори).

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів тем.

8. Схема нарахування балів

В основу рейтингової системи навчання покладено принцип накопичення балів за певний період навчання (семестр, рік), які студент отримує за виконання різних видів діяльності. Сума цих балів виступає в ролі кількісного показника якості роботи студента.

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання									Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Контрольна робота Індивідуальне завдання	Разом		
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	30	60	40	100
4	4	4	4	3	3	4	4				

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Поточний контроль – 60 балів, з них:

- 30 балів – контрольна робота;
- 30 балів – виконання та захист рефератів, активна робота на семінарських заняттях;

Підсумковий контроль включає три теоретичних питання – 40 балів.

Загальна кількість балів за успішне виконання завдань під час засвоєння розділів предмету – 60 балів.

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

Шкала оцінювання

Набрана сума балів за 100-баловою шкалою переводиться у 4-рівневу шкалу оцінювання у такий спосіб:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України. — К.: Україна, 1996.
2. Закон України "Про дипломатичні ранги України" від 28.11.02 № 253-IV // ВВР України. — 2003. — № 4. — ст. 30.
3. Закон України "Про дипломатичну службу" від 07.06.2018 № 2449-VIII
4. Закон України "Про міжнародні договори України" // ВВР. — 1994. —№10. — ст. 45.
5. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. // Україна на міжнародній арені. — К.: Юрінком, 1998. — Т. 1.
6. Указ Президента України "Про Державний Протокол та Церемоніал України" від 22.08.02 № 746/2002.
7. Указ Президента України "Про Положення про Міністерство закордонних справ України" від 03.04.99 № 357/99.
8. Богучарский Е. М. Институты современной дипломатии: курс лекцій / Е.М. Богучарский. – М.: МГИМО, 2015. 477 с.
9. Вуд Дж., Сере Ж. Дипломатический церемониал и протокол. – М.: Издат-во «Международные отношения», 2013. – 416 с.
10. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба. Навч. посібник. – К.: Видав-во «Либідь», 2010. – 255 с.
11. Р. Дж. Фельтхэм. Настольная книга дипломата. – Мн.: Издат-во «Новое издание», 2002 – 304 с.
12. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. // Україна на міжнародній арені. — К.: Юрінком, 1998. — Т. 1.
13. Дипломатическая служба: Учеб. пособие / Под ред. А.В. Торкунова, А.Н. Панова. – М.: «Аспект пресс», 2015. – 352 с.
14. Дипломатический корпус. МЗС Управління державного протоколу. — К., 2012.
15. Дипломатический словарь: В 3 т. — М., 1984—1986
16. Голиков А.П., Черномаз П.А. Международные экономические термины: словарь-справочник. – Харьков: ХНУ им. В.Н. Каразина, 2007. – 332 с.
17. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба. Навч. посібник. – К.: Видав-во «Либідь», 2001. – 255 с.
18. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної і консульської служби. навчальний посібник, Київ: Либідь, 2004. - 248 с.
19. Захарова Л.М., Коновалова А. А. Основы дипломатической и консульской службы: Учеб. пособ. — Минск: БГЭУ, 2001.
20. Зленко А. Зовнішня політика України: від романтизму до прагматизму: Виступи, промови, інтерв'ю, статті. — К., 2001.
21. Киссинджер Г. Дипломатия. – М.: АСТ, 2018. – 896 с.
22. Ковалев А. Азбука дипломатии. — М., 1993.
23. Колоколов Б.Л. Профессия – дипломат. Мемуари. М., 1999.
24. Леонов В.А. Информационно-аналитическая работа в загранучреждениях. - М., 1996.

25. Попов В.И. Современная дипломатия: Теория и практика. Дипломатия – наука и искусство: курс лекций. – 2-е изд., доп. – М.: МО, 2010. – 576 с.
26. Ренецький В. Дипломатичне і консульське право. — Л., 2002.
27. Сакун О.Ф. Дипломатическое ремесло. – М.: МО, 2016. – 440 с.
28. Сардачук П. Д., Кулик О. П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: Навч. посіб. — К.: Україна, 2001.
29. Посольство і консульство: організація і форми роботи: навчальний посібник / О.П. Сагайдак, П.Д. Сардачук; - ПНУ ім. Стефаника, ЛНУ ім. І. Франка. – К. : Знання, 2014. – 317 с.
30. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет . – К.: Знання, 2010. – 398 с.
31. Тимошенко Н.Л. Ділова культура дипломата: начв. Посіб. / Н.Л. Тимошенко. – К. : Знання, 2014. – 199 с.

Допоміжна література

1. Александров Е. Дипломатия динамичного века. — К.: София, 1981.
2. Афанасьев І. Діловий етикет. — К., 1998.
3. Борунков А. Ф. Дипломатический протокол в России. — М., 1999.
4. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів: Навч. посіб. — Вінниця, 2002.
5. Герчикова И.Н. Международные экономические организации: регулирование мирохозяйственных связей и предпринимательской деятельности. Учеб. пособие. – М.: Издат-во «Консалтбанкир», 2002. – 624 с.
6. Гриневский О.Л. Тайны советской дипломатии. – М. Вагриус. 2000г. – 335 с.
7. А.Дебидур. Дипломатическая история Европы. т.1-2. М. 1995.
8. Зорин В.А. Основы дипломатической службы. — 2-е изд., испр. и доп. — М., 1977.
9. КамінськийА. Основи міжнародних відносин. — Л.: ЛНУ імені Івана Франка, 2001.
10. Каррон де ла Карьер Г. Экономическая дипломатия. – М.: Издат-во «Российская политическая энциклопедия», 2003. – 296 с.
11. Г.Киссинжер. Дипломатия. М., 1996.
12. Ковалев А. Азбука дипломатии. — 5-е изд. — М., 1988.
13. Макота М., Трохимчук С. Українська дипломатія у XX столітті. — Л., 1998.
14. Молочков Ф. Ф. Дипломатический протокол и дипломатическая практика. — 2-е изд. — М., 1972.
15. Митчел М. Деловой этикет: Пер. с англ. — М., 2004.
16. Руденко Г.М. Україна дипломатична. — К., 1999.
17. Сабат Э. М. Бизнес-этикет: Пер. с англ. — М., 1999.
18. Сагайдак О.П., Сардачук П. Д. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: Навч. посіб. — К.: Знання, 2008. – 295с.
19. Сандровский К.К. Дипломатическое право: Учебник. — К., 1981.
20. Сатоу Э. Руководство по дипломатической практике: Пер. с англ. — М., 1961.
21. Селянинов О. П. Дипломатические беседы, их организация и проведение. — М., 1993.
22. Семенов. В. Л. Практика дипломатического протокола и этике-та. — М., 2002.
23. Нариси з історії дипломатії України / Під ред. В. А. Смолія. — К.: Альтернативи, 2001.
24. Сутырин Ф. Д. Этикет и дипломатический протокол для всех: Учеб. пособие. — СПб., 2001.
25. Шумилов В.М. Международное экономическое право. М., 2001.
26. De Callieres F. The Art of Diplomacy. — New York; London, 1993.

10. Посиланная на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Україна дипломатична: Науковий щорічник. - http://dipacadem.kiev.ua/naukova-diyalnist/naukovyj-visnyk/
2. Журнал "Мировая экономика и МЭО". - http://www.imemo.ru/jour/meimo/index.php?page_id=683
3. Науковий вісник Дипломатичної Академії України. - http://dipacadem.kiev.ua/naukova-diyalnist/naukovyj-visnyk/
4. Верховна Рада України - www.rada.gov.ua

5. Міністерство закордонних справ України - www.mfa.gov.ua
6. Міністерство економіки України - www.me.gov.ua

11. Перелік питань до екзамену

1. Поняття та визначення дипломатії. Зміст та порівняння понять «дипломатія», «дипломатична служба», «дипломат».
2. Періодизація розвитку дипломатії: характеристика форм та методів.
3. Становлення й розвиток дипломатії та дипломатичної служби в Україні.
4. Центральні (внутрішні) конституційні органи зовнішніх зв'язків, їх завдання та функції.
5. Закордонні органи зовнішніх зв'язків, їх види та особливості їхньої практичної діяльності.
6. Спеціалізовані органи зовнішніх зв'язків. Особливості їх функціонування.
7. Початок функціонування дипломатичної місії. Призначення глави та членів дипломатичного представництва.
8. Завершення дипломатичної місії.
9. Привілеї та імунітети дипломатичних представництв. Початок й завершення їх дії.
10. Порядок та процедура призначення посла та консула на посаду.
11. Класи дипломатичних агентів.
12. Спеціальні місії як форма дипломатичних зносин. Їх класифікація, повноваження, функції та засоби їх виконання.
13. Торгові представництва: їх дипломатичний статус, організація діяльності, структура й персонал.
14. Привілеї та імунітети спеціальних місій та торгових представництв, їхні особливості.
15. Роль і значення постійних представництв при міжнародних організаціях. Структура і персонал. Привілеї та імунітети.
16. Тимчасові закордонні органи зовнішніх зносин: особливості їхньої дипломатичної практики.
17. Поняття й види міжнародних конференцій та нарад. Організація їх роботи.
18. Структура та методи роботи Міністерства закордонних справ України.
19. Поняття «екстериторіальності» для дипломатичних установ.
20. Розкрити значення «імунітет від юрисдикції».
21. Розкрити поняття «особиста недоторканність».
22. Види й структура дипломатичних представництв за кордоном.
23. Персонал дипломатичних представництв та його категорії. Дипломатичні ранги України.
24. Функції дипломатичних представництв, принципи і засоби їх виконання.
25. Особисті привілеї та імунітети персоналу дипломатичного представництва: повні і обмежені.
26. Економічна дипломатія та методи її реалізації. Торгові представництва як складової частини дипломатичних представництв.
27. Військова дипломатія (співпраця) між державами як важливий індикатор міждержавних відносин.
28. Дипломатія в області, культури, освіти і науки.
29. Особливості встановлення консульських відносин. Призначення консульської служби, її цілі і завдання.
30. Початок і завершення консульської місії.
31. Процедура призначення консула в посаду.
32. Розкрити поняття «Консульський патент».
33. Розкрити поняття «Екзекватура».
34. Консульські установи: їх класифікація, правової статус і особливості діяльності.
35. Структура і персонал консульства.
36. Обов'язки посадових осіб консульського представництва.
37. Основні функції консульських установ і засоби їх виконання.
38. Структура дипломатичного представництва за кордоном.
39. Пояснити в чому різниця функцій посла і консула.
40. Міжнародні конференції і дипломатія «ad hoc» - поняття, структура, правовий режим.
41. Почесне консульство: мета створення, цілі, завдання, статус.